

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רותם קובנר

יועץ מ"א: ד"ר גיא פודולר

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בחוג ללימודי אסיה מיועדים להרחבת והעמקת הידע וההבנה בתחום לימודי אסיה המודרנית והעכשווית. התכנית שואפת להקנות לתלמידים מיומנויות וכלים ברמה מתקדמת לביצוע מחקר עצמאי שעוסק באסיה המודרנית והעכשווית, ובמקביל, להכשיר מומחים לאסיה המודרנית והעכשווית, שיוכלו להשתלב בתחומי עיסוק מעשיים שונים כגון כלכלה ומסחר, פוליטיקה, בטחון ומדיניות חוץ, משפטים, אנרגיה, תיירות, ותעשיית התרבות. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמאית במסגרת כיתות קטנות תוך דגש על השתתפות פעילה של התלמידים בתהליך הלמידה.

כללי

1. במסגרת תכנית המ"א מציע החוג חמש התמחויות שונות, מתוכן שלוש אזוריות (סין, יפן או הודו) ושתיים תמאטיות (פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית או חברה ותרבות באסיה המודרנית), כמפורט בהמשך. התלמיד ידרש לבחור את תחום ההתמחות שלו עם הצטרפותו לתכנית. בנוסף, יכול התלמיד לבחור תכנית אישית בתיאום עם יועץ המ"א..
2. החוג מציע שני מסלולי לימודים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ומסלול ב' (עם בחינת גמר), כמפורט בהמשך.
3. מעבר מתחום התמחות אחד למשנהו וממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית לתואר שני.
4. במידת האפשר ומתוך התחשבות בסטודנטים עובדים, הלימודים לתואר שני יתקיימו פעמיים בשבוע (בימי שני וחמישי) במשך הסמסטר הראשון ללימודים, ופעם אחת בשבוע (בימי חמישי) בשאר הסמסטרים.

ננאי הקבלה

1. מבוגרי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות בחוג ללימודי אסיה/מזרח-אסיה, ו-76 לפחות בחוג השני/מקבצים. מבוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות.
2. ממועמדים המבקשים להתקבל למסלול א' נדרש בנוסף ציון של 80 לפחות בסמינר ב"א אחד לפחות.
3. הוועדה החוגית לתואר שני רשאית לשקול קבלת תלמידים למסלול ב' בציון משוקלל נמוך מ-80 (ולא פחות מ-75) תוך התניית ציון מעבר של 80 בלימודי ההשלמה.

4. ההחלטה על קבלת המועמד ללימודים במסלול 'א' או 'ב' תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני לפני תחילת הלימודים. במהלך השנה הראשונה ללימודים ניתן לפנות ליועץ המ"א ולבקש העברה ממסלול 'ב' ל-'א' ולהיפך.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת האם בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי קבלה לתכנית.
6. תלמיד שסיים את כל חובות השמיעה לתואר הראשון אך עדיין לא סיים את כל החובות לתואר יוכל להגיש את מועמדותו לתכנית תלמיד על-תנאי אם עמד בתנאים הנוכחים בתקנון הלימודים לתואר השני של האוניברסיטה. ההחלטה האם לקבל את התלמיד לתכנית המ"א כתלמיד על-תנאי תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני.

לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים

1. בוגרי חוגים אחרים יידרשו להשלים עד סוף שנת הלימודים הראשונה בין שניים לארבעה קורסים עיוניים מתכנית הב"א של החוג בהתאם למסלול שבחרו בהיקף כולל של 8-16 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות). ההחלטה כמה ואיזה קורסי השלמה צריך התלמיד ללמוד תתקבל ע"י הוועדה החוגית לתואר שני.
2. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה במעמד של תלמיד על-תנאי בתכנית המ"א עד להשלמת הקורסים הללו.
3. תלמיד החייב בלימוד קורסי השלמה יידרש להשלים את כל קורסי ההשלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה במסגרת תכנית המ"א.
4. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה רשאי ללמוד במקביל גם קורסים מתכנית הלימודים לתואר שני. לימודים אלה, עם זאת, לא ישנו את מעמדו כתלמיד על-תנאי בתכנית המ"א עד לסיום ההשלמות בהצלחה בציון מזערי משוקלל - 65.
5. לימודי ההשלמה אינם נכללים בשקלול השעות והציונים של לימודי התואר השני.

התמחויות אזוריות ותמאטיות

- בנוסף לשלוש ההתמחויות האזוריות (סין, יפן או הודו) מציע החוג שתי התמחויות תמאטיות כמפורט להלן:
1. **פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית** — התמחות זו עוסקת בתהליכים הפוליטיים המתרחשים במדינות אסיה, ביחסי החוץ של מדינות אלה ובתפקידן במערכת הבינלאומית, בכלכלה האסיאנית ובעיות אנרגיה, במשברים על רקע אתני, במדיניות הבטחון, בצבא ובטרור.
 2. **חברה ותרבות באסיה המודרנית** — התמחות זו עוסקת בתהליכים החברתיים והתרבותיים המתרחשים במדינות אסיה, בשינויים דמוגרפיים ותהליכי עיור, בשינויים בתחום המשפחה והמגדר, במערכת החינוך, בתחום האמנות, הספרות והתרבות הפופולארית, בתחום ההגות והזירה האקדמית, ובתחום התקשורת.

תכנית אישית

בנוסף לחמש ההתמחויות הנזכרות לעיל, החוג מאפשר לתלמידיו ליצור לעצמם תכנית אישית תוך התייעצות עם יועץ המ"א של החוג ובאישורו.

היקף הלימודים הנדרש לקבלת התואר בהתאם למסלול הלימודים

מסלול א': 28 שש"ס של לימודים עיוניים + 8-16 שש"ס של לימודי שפה (היקף לימודי השפה הנדרש במסגרת מסלול זה יקבע על-פי הקריטריונים המפורטים בהמשך).

מסלול ב': 32-36 שש"ס של לימודים עיוניים.

מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד

כללי

כל תלמידי התכנית יידרשו ללמוד בסמסטר הראשון את קורס הליבה: סוגיות מרכזיות בחקר אסיה המודרנית (4 שש"ס).

מסלול א'

1. תלמידי מסלול א' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שישה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ שבעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 28 שש"ס) ולכתוב עבודות סמינר בשניים מהם לפי בחירתם. לפחות ארבעה קורסים מבין השישה, ולפחות עבודת סמינר אחת מתוך השתיים יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.

2. תלמידי מסלול א' בעלי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם בתכנית את קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי סין ויפן, והינדי למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי הודו). בוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים, אשר לא למדו שפות אסיאניות במהלך לימודיהם לתואר ראשון, יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם לפחות סינית/יפנית/הינדי א'-ד'.

3. התלמידים במסלול א' יכתבו עבודת גמר מחקרית (תזה).

4. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול א' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

מסלול ב'

1. תלמידי מסלול ב' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שמונה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ תשעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 36 שש"ס) ולכתוב עבודות סמינר בשלושה מהם לפי בחירתם. לפחות חמישה קורסים מבין השמונה, ולפחות שתי עבודות סמינר מתוך השלושה יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.

2. תלמידי מסלול ב' אשר למדו במסגרת התכנית למ"א 16 שש"ס של לימודי שפה יהיו

פטורים מקורס עיוני אחד למ"א ויידרשו ללמוד שמונה קורסים עיוניים שה"כ (32 שש"ס של קורסים עיוניים).

3. התלמידים במסלול ב' ייבחנו בחינת גמר.

4. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול ב' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

לימודי שפה

כל תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה אסיאנית במשך השנתיים הראשונות ללימודיהם לתואר, אלא אם כן הם סיימו ללמוד את כל קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי סין ויפן, והינדי למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי הודו) לפני תום תקופה זו. תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא אזורי יילמדו את שפת האזור שבו הם מתמחים. תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא תמאטי יילמדו סינית, יפנית או הינדי לפי בחירתם ועל-פי הדרישות המוזכרות בסעיף הקודם. במקרים מיוחדים יאשר יועץ המ"א לתלמיד במסלול א' ללמוד שפה שאינה שפת האזור שבו הוא מתמחה, בתנאי ששפה זו היא אחת השפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג. תלמיד במסלול א' בעל ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג ואשר אינו בוגר החוג יידרש לעבור מבחן סיווג בשפה על מנת לקבוע את רמתו. לימודי שפה שנלמדים במסגרת מסלול א' של תכנית המ"א נכללים בשקלול הציון הסופי של התואר השני ומשקלם נקבע על-פי הטבלה שמופיעה בהמשך. תלמידי מסלול ב' אינם חייבים בלימודי שפה אך מומלץ שינצלו את תקופת לימודיהם ללימוד אחת מהשפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג.

משך הלימודים

תלמידי מסלול א' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל הגשת עבודת הגמר המחקרית, תוך שלוש שנות לימוד (שישה סמסטרים), אך ניתן להשלים את הלימודים גם תוך ארבעה או חמישה סמסטרים.

תלמידי מסלול ב' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל בחינת הגמר, תוך שנתיים (ארבעה סמסטרים), אך ניתן להשלים את הלימודים גם תוך שלושה סמסטרים.

הגשת הצעת מחקר לתזה

כתיבת הצעת מחקר לתזה היא אחד השלבים החשובים בהכנות לבצוע עבודת התזה. כתיבת ההצעה מחייבת את התלמיד לגבש את המחקר לפרטיו, לאחר קריאה מעמיקה ומקיפה של הספרות הרלבנטית. ההצעה מאפשרת למנחה העבודה ולחברי הוועדה החוגית לתואר שני לבחון את תכנית המחקר בביקורתיות על מנת לגלות ולתקן נקודות תורפה קודם לביצוע המחקר. הגשת הצעת מחקר הינה שלב מחייב לתלמידי מסלול א' ואי-קיומה במועד גורר העברה אוטומטית של התלמיד למסלול ב'. הצעת המחקר תוגש לוועדה החוגית לתואר שני תוך שלושה סמסטרים ממועד תחילת הלימודים של התלמיד בתכנית.

מועד הגשת עבודת הגמר המחקרית וציון מעבר

על התלמיד להגיש את עבודת התזה שלו תוך שלוש שנים (שישה סמסטרים) ממועד תחילת הלימודים בתכנית. על התלמיד להיות רשום לשנת הלימודים בה הוא מגיש את עבודת הגמר, ולהשלים את כל חובותיו בכל הקורסים הנדרשים לקבלת התואר, כולל עבודות סמינר, לפני הגשת העבודה לשיפוט.

ציון מעבר לתזה: 76.

בחינת הגמר

תלמיד יהיה זכאי לגשת לבחינת הגמר רק בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ורק לאחר שהשלים את כל חובותיו האחרים בתכנית הלימודים (קורסים עיוניים ועבודות סמינר).

ציון מעבר לבחינת גמר: 76.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' (עם תזה)

35%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
20%	2 עבודות סמינר
*35%	7 קורסים עיוניים
**10%	4 קורסי שפה
100%	סה"כ

מסלול ב' (עם בחינת גמר)

20%	בחינת גמר
30%	3 עבודות סמינר
***50%	9 קורסים עיוניים
100%	סה"כ

* 40% לתלמידים שהשלימו שני קורסי שפה בלבד.

** 5% לתלמידים שהשלימו שני קורסי שפה בלבד.

*** לתלמידים שהשלימו ארבעה קורסי שפה: 8 קורסים עיוניים - 40% ; 4 קורסי שפה - 10%.

תכנית משותפת לתואר שני בלימודי אסיה ותואר ראשון במשפטים

כללי

עלייתה הכלכלית והפוליטית של יבשת אסיה בעשורים האחרונים הינה חלק ממגמה ארוכת טווח של מעבר הדרגתי של כוח והשפעה מהמערב למזרח. אוכלוסיית אסיה מהווה כיום כשלוש

חמישיות מאוכלוסיית העולם, ושלוש ממדינותיה – סין, יפן והודו – הינן מעצמות כלכליות מהשורה הראשונה. בשנים האחרונות, על רקע התחזקות והתרחבות הקשרים העסקיים, הבטחוניים, התרבותיים והפוליטיים בין ישראל למדינות אסיה, גדל מאוד הצורך במשפטים המכירים את התרבות ואת המערכת הכלכלית, הפוליטית והמשפטית של מדינות אלה. התכנית המשותפת משלבת בין תחום המשפט ולימודי אסיה ומטרתה להכשיר משפטים מומחים לאסיה אשר יוכלו להשתלב בגופים ציבוריים ופרטיים במגוון תחומים או לעסוק במחקר במסגרת האקדמיה. מדובר בתכנית ייחודית בישראל, המשלבת את השאיפה לרב-תחומיות שמאפיינת את הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה יחד עם האוריינטציה המודרנית והיישומית שמאפיינת את החוג ללימודי אסיה באוניברסיטת חיפה.

תנאי הקבלה לתכנית

התכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון בפקולטה למשפטים, אשר טרם סיימו את לימודיהם. הקבלה לתכנית ללימודי תואר שני בחוג ללימודי אסיה תהיה במעמד של תלמיד על-תנאי. מעמד זה יהיה בתוקף כל עוד לא סיים התלמיד את חובותיו לתואר ראשון בפקולטה למשפטים. תלמידים מצטיינים בפקולטה למשפטים יהיו רשאים ללמוד בתכנית אם בשנתיים הראשונות ללימודי התואר הראשון שלהם צברו 72 נ"ז משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה מלאים וכן אופציה ללימודי שפה), וממוצע ציוניהם בלימודים האלה בכל אחד משני החוגים הינו 85 לפחות.

מבנה הלימודים

בשנה השנייה ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים". בשנים השלישית והרביעית ילמדו התלמידים בחוג ללימודי אסיה באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד".

לתכנית המשותפת יהיו רשאים להתקבל גם תלמידי הפקולטה למשפטים אשר השיגו בלימודיהם בשלוש השנים הראשונות ללימודי התואר הראשון ציון ממוצע של 80 לפחות בכל אחד משני החוגים, וצברו 112 נ"ז משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה מלאים וכן אופציה ללימודי שפה). בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה ובשנים הרביעית והחמישית את קורסי המ"א באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג.

פרטים נוספים

1. תלמידים בתכנית המשותפת יהיו פטורים מהקורסים הבאים בפקולטה למשפטים: קורסי בחירה לא-משפטיים בהיקף של 20 נ"ז; חלק מהסדנאות ושיעורי הבחירה המשפטיים בהיקף של 10 נ"ז.

2. תלמידים בתכנית המשותפת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיהם וצברו 112 נ"ז בפקולטה למשפטים (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ו-30 שש"ס לפחות בחוג ללימודי אסיה (כולל לימודי השלמה).

סיום הלימודים במסגרת התכנית המשותפת

1. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר מוסמך בלימודי אסיה. קבלת התואר השני בלימודי אסיה מותנית בקבלת התואר הראשון במשפטים.
2. אם הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית לתואר שני בחוג ללימודי אסיה מבלי לסיים, יחשבו הקורסים שבהם קיבל ציון בחוג ללימודי אסיה כקורסי בחירה לא-משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז/שש"ס).
3. התלמידים יעמדו בכל הדרישות הנוספות הנזכרות בתקנון הלימודים לתואר שני בלימודי אסיה.

מסלול מואץ למ"א

תנאים אקדמיים

כללי

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים במסלול עם תזה (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול עם בחינת גמר (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 87 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 שש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. תלמיד המעוניין להתקבל למסלול חייב להשלים טרם קבלתו לפחות עבודת פרו"ס אחת ולהשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. על התלמיד לסיים את חובות השמיעה שלו לתואר הראשון במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התזה.
3. עבודת התזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד יגיש לבחינת הגמר בתום השנה הרביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מבנה הלימודים על-פי מסלולי לימוד

מסלול עם כתיבת תזה

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:
1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
 2. 1-2 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
 3. 2 קורסי שפה ברמת מתקדמים.

בנוסף, יידרש התלמיד במהלך שנה זו למצוא לו מנחה לעבודת התזה.

בשנה ד' ללימודיו (השנייה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. 4-5 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
2. להגיש עבודות סמינר בשניים מהקורסים הנ"ל.
3. 2 קורסי שפה ברמת מ"א.

מסלול עם בחינת גמר

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:
1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
 2. 1-2 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.

בשנה ד' ללימודיו (האחרונה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפרוט הבא:

1. 7-6 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחות.

2. להגיש עבודת סמינר בשלושה מהקורסים הנ"ל.